

Midt i en terrortid

Annette K. Olesens »Skytten« kunne være en højaktuel politisk thriller, men er en upersonlig genrefilm, der skøjter udenom sit emne. Som sådan fungerer den dog bedre end det politisk skarpere forlæg fra 1977.

AF SAMUEL BEN ISRAEL

»Skytten« fremstår på mange måder som et godt bud på en højaktuel dansk politisk thriller. Umiddelbart har den det hele: et monumentalt løftebrud af en nyvalgt regering, politisk motiveret vold, medieselvsving og spin, onde oliekapitalister samt amerikansk geopolitik. Tilsæt lidt tilstræbt feministisk problematisering af enlige karrierekvinders vilkår, og den er hjemme.

Og så alligevel ikke helt. Det virkede ellers lovende med Annette K. Olesen i instruktørstolen – efter min mening en af de seneste ti års stærkeste navne i dansk film. Men resultatet er en

upersonlig genrefilm uden ægte bund i den aktuelle politiske og især økonomiske virkelighed, der ender med at skøjte fuldstændig uden om sin egen politiske substans.

Hendes debutfilm, den Mike Leigh-inspirerede, hverdagsrealistiske ensemblefilm »Små ulykker«, er ellers en af mine personlige favoritter som nullernes bedste danske film. Fine er også det etiske dogmedrama »Forbrydelser« og »1:1«, hvor hun forsøger sig med et ganske troværdigt – om end lidt overdramatiseret – billede af livet i en københavnsk betonforstad.

Bedre motiveret og dybere end originalen

Som genrefilm fungerer »Skytten« dog langt bedre end forlægget fra 1977 – med blandt andet Jens Okking i titelrollen – som er rodet og halvdårligt skrevet, stift spillet og teknisk langt fra det niveau, vi ser i dansk film i dag. Især formen med de fem tydeligt markerede dage – fra mandag til fredag – som udgør handlingens forløb, er bedre udnyttet. Den nye film er bare bedre skruet sammen,

De centrale medvirkende – journalister, politikere og PET-efterforskere – virker også mere troværdige og ikke mindst professionelle. Der er heller ikke sparet på højteknologisk lir, og titelfiguren, nu i Kim Bodnias fortættede, dystre gestaltning, fremstår både bedre motiveret og med større psykologisk dybde end i originalen.

Normalt er det ikke noget, jeg vil fremhæve og rose, men på filmens genre- og fortællemæssige præmisser – og i sammenligning med halvfjerdsrudgaven – er det på sin plads. Det er samtidig de præmisser, der i et større perspektiv gør, at »Skytten« aldrig kommer i nærheden af at være politisk filmkunst.

Fra legitimering til afvisning

Den oprindelige film er måske mest interessant – og klart seværdig – i dag som en tidsskildring. Det slående er især kontrasten til den aktuelle udgave i måden figurerne diskuterer vold og terrorisme som politisk kampmiddel på. Vi er tilsyneladende gået fra udbredt forståelse og endda legitimering blandt datidens venstreintellektuelle til total afvisning i nutidens politiske mainstream.

Det kan hænge sammen med en større grad af refleksion omkring mål og midler på venstrefløjens eller være et udtryk for den terrortid, vi befinder os i efter 11. september 2001. Tydeligt er det i hvert fald, at der er mindre voldsromantisering i dag, mens indgreb i den personlige frihed i terrorbekæmpelsens navn er blevet bredt acceptable.

På ét punkt er den nye »Skytten« alligevel ikke fuldstændig entydig i forhold til terrorproblematikken – og klart mere nuanceret end forlægget. Kim Bodnias figur er måske følelsesmæssigt afstumpet og socialt uformående, men han er ikke et ondt menneske.

Tværtimod er han velinformeret om omfanget af politikernes løgne og svig, og hans voldshandlinger er – i modsætning til Jens Okkings figur i originalen – stærkt målrettede mod de ansvarlige. Eskaleringen fra døde ting og dyr til at tage menneskeliv sker også nærmest ved et uheld, og det er tankevækkende, at Annette K. Olesen har taget netop de valg.

Politisk arena, ikke handling

Derfor er det også ærgerligt, at det etiske problem omkring politisk vold til sidst forfladiges ved at blive et spørgsmål om personlige motiver – at redde en elsket person – mens den politiske kerne fuldstændig glider ud af handlingen til fordel for den lykkelige afklaring af det påklistede subplot om moderskab som psykologisk udviklingsstadium for den moderne kvinde.

Her er der faktisk mere nerve og swung over originalen, der slutter tragisk, men med en slags opfordring til at fortsætte den udenomsparlamentariske kamp med fredelige midler for kommende generationers skyld.

I sine forskellige udgaver gør »Skytten« det altså tydeligt, at den politiske thriller som genre kan forstås på flere måder. Her er det først og fremmest handlingens arena og ikke handlingen eller måden, den er fortalt på, der er politisk.

»Skytten« (instr.: Annette K. Olesen, Danmark 2013, 94 min.). Premiere d. 28. februar i biografer over hele landet.

»Skytten« (instr.: Tom Hedegaard, Danmark 1977, 88 min.). Kan f.eks. ses i Videoteket i Filmhuset.

[Se også linksamlingen på Modkraft om Marxism & Terrorism \(In English\).](#)

Redaktion: Modkultur

Emneord: Annette K. Olesen | terrorisme | politisk thriller | Film

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**